Anul al 55-lea
16 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Nr. 185 Luni 11 Iulie 1938
16 Pagini P IIII

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. ⅄. T. No. 120.288/932

ABONAMENTE
IN TARA
Lei 200 pe 3 luni. Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CALĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
şi UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
şi UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PROMOVAREA TINERETULUI IN COMERŢUL NAŢIONAL

Una din problemele generaţei noastre, care, din păcate, stărue prea de multă vreme pe ordinea de zi, fără să i se fi găsit până acum soluţia satisfăcătoare, este, desigur, aceea a promovării elementului românesc în comerţ şi industrie, în proporţia pe care o indică poziţia noastră numerică şi dominantă în stat.

Ca să se explice slabul procent al generaţiei româneşti în întreprinderi, unii au dat vină pe lipsa de îndemn propriu al tineretului nostru pentru îndeletnicirile practice; alţii, pe lacunele învăţământului profesional dela noi, care continuă să pue accentul pe pregătirea teoretică, neglijînd practica; alţii, în fine, se mulţumesc să dea vina pe rezistenţa întreprinderilor înseşi, care, stăpânite şi conduse în marea lor majoritate de străini şi de minoritari, au înţeles să se închidă în cerc exclusiv, preferând să se folosească de personal neromânesc şi ţinând la index elementul autohton.

Adevărul e că, în lipsa unor directive bine definite, care să formeze temeiul unei adevărate politici de stat închinate operei de naţionalizare a vieţii economice şi de afirmare a elementului românesc în întreprinderi, toate cele trei cauze înşirate mai sus s'au putut menţine şi au putut lucra mână'n mână la năpăstuirea elementului autohton.

In acest caz, îndreptarea trebue să înceapă deopotrivă în fiecare din cele trei direcţii menţionate: câştigarea tineretului pentru comerţ şi industrie, schimbarea bazelor şi metodelor de predare ale învăţământului profesional şi obligativitatea întreprinderilor de a se servi de personal autohton — superior, nu numai inferior — în proporţia cerută de însăşi poziţia noastră dominantă în stat.

Suntem bucuroşi să constatăm că problema a intrat azi în preocupările directe ale ministerului economiei naţionale, care a şi instituit o comisiune, alcătuită din elemente cu rol hotăritor în practica vieţii noastre economice, căreia i s'a dat pe seamă tocmai găsirea soluţiunilor celor mai indicate în scopul de a se asigura pregătirea practică şi promovarea elementelor tinere în comerţul naţional.

Nu cunoaştem încă planul de lucru şi soluţiunile la care se va opri comisiunea.

Precumpănitoare, însă, trebue să rămâe mai cu seamă grija pregătirii practice a tineretului, grija de a-i desvolta spiritul de iniţiativă şi de întreprindere, înlesnindu-i în acest scop contactul direct cu mediul afacerilor, prin practica obligatorie, organizată pe lângă marile stabilimente.

Dar odată cu aceasta mai rămâne o grije hotăritoare: aceea de-a întinde o mână efectivă de ajutor celor dovediţi apţi şi hotăriţi de a deschide un comerţ sau de a creia o întreprindere pe cont propriu.

Credite ieftine la o instituţie anume înjghebată în acest scop, înlesniri fiscale pentru perioada de lansare, încurajeri prin comenzi şi furnituri preferenţiale din partea autorităţilor, a întreprinderilor consumatoare şi a diverselor asociaţii şi colectivităţi funcţionând în spirit românesc, — iată numai o parte din mijloacele menite să ajute acţiunea de promovare a tineretului românesc în întreprinderi.

Dar, încă odată, trebue să amintim că succesul deplin al acţiunii va fi hotărît mai cu seamă de spiritul de solidaritate al masselor româneşti, care trebue să înţeleagă, odată pentru totdeauna, că nu vom ajunge niciodată să fim stăpâni la noi acasă, atâta timp cât prin gologanul şi cumpărăturile noastre vom susţine întreprinderea străină, ocolind pe cea românească.

IN DELTĂ — SARBU

Acţiunea de pace a d-lui Chamberlain

Intrat târziu în viaţa publică — către vârsta de cincizeci de ani — d. Neville Chamberlain s'a consacrat, timp de aproape două decenii, vieţii administrative şi finanţelor. La etatea de aproape şaptezeci de ani, când i s'a încredinţat greaua răspundere a funcţiunii de prim ministru, d. Chamberlain s'a văzut în necesitatea de a-şi întoarce privirile dela viaţa publică internă spre probleme de politică străină dintre cele mai grave, pe care un om de stat britanic a avut să le înfrunte vreodată.

Primul ministru a pus în serviciul funcţiunii sale o înaltă autoritate, o indiscutabilă onestitate şi mai ales o convingere adâncă în misiunea, pe care şi-a atribuit-o, de a salva pacea europeană.

In Europa nu e dezacord asupra dorinţei de pace a Marilor Puteri. D-nii Hitler şi Mussolini voesc pacea, ca şi d-nii Chamberlain şi Daladier. Dar pacea, de care vorbesc unii şi ceilalţi, e deosebită. Divergenţele despre această concepţie a păcii sunt atât de mari, încât de trei ani ele întreţin mereu teama de războiu.

Oamenii de stat ai Mareî Britanii sunt şi ei unanimi în dorinţa lor de pace, dar dacă toţi sunt de acord asupra scopului nu sunt de acord asupra metodei. D. Chamberlain urmăreşte pacea, prin compromisul cu Puterile totalitare, cărora le face un credit larg, de mai multe luni. D. Eden, o parte din conservatori şi opoziţia liberală şi labouristă vor şi ei pacea, dar preconizează o politică externă de energie şi hotărire asemănătoare cu aceea a regimurilor de autoritate care şi-a dovedit eficacitatea în timpul crizei cehoslovace de la sfârşitul lui Mai.

Experienţa Chamberlain, susţinută de majoritatea opiniei publice şi parlamentare, a izbutit, în prima ei fază, prin încheerea acordului anglo-italian din 16 Aprilie. A doua fază a experienţei se desfăşoară în condiţii cu mult mai grele. Jocul politic, obscur şi complicat din Spania riscă să pună în primejdie rezultatele dobândite până azi în politica externă de d. Chamberlain.

Precum se ştie, larga înţelegere italo-engleză din Aprilie era afectată de o condiţie suspensivă: ea nu intra în vigoare decât dacă se putea ajunge la o înţelegere asupra retragerii voluntarilor italieni din Spania. Spania trebue să rămână Spaniolilor, este doctrina d-lui Chamberlain. La o epocă, în care victoria lui Franco părea dobândită, primirea unei asemenea soluţii nu prezenta riscuri. Dar victoria naţionaliştilor, dobândită virtual, întârzie efectiv. Generalisimul spaniol ar consimţi să rămână singur, dacă ar avea siguranţa că republicanii sunt scutiţi de orice posibilitate de aprovizionare din afară. Bombardările de vase britanice, care aprovizionau porturile roşii, aveau drept obiectiv să împiedice furniturile de materiale pentru republicani şi să pună astfel capăt rezistenţei acestora.

Scrima diplomatică de la comitetul de neintervenţie urmăreşte, pe altă cale, acelaşi scop. Inceputul unei retrageri substanţiale a voluntarilor străini trebue să fie urmat de închiderea frontierei franco-spaniole, care va tăia orice posibilitate de aprovizionare a republicanilor pe uscat şi de acordarea dreptului de beligeranţă naţionaliştilor, care, prin superioritatea lor navală, vor putea bloca efectiv coastele Spaniei republicane.

Hotărârea războiului civil ar fi astfel lăsată Spaniolilor, potrivit dorinţei britanice. Dar, după părerea Italienilor şi Germanilor, trebue să hotărască armele şi armele nu vor hotări decât atunci când victoria naţionaliştilor va fi totală şi indiscutabilă.

Recentul acord, intervenit la comitetul de neintervenţie şi care nu este, în liniile lui mari, de cât reeditarea unui acord asemănător realizat în vara trecută, a adus o destindere, dar n'a adus încă o soluţie. Marile Puteri doresc un acord asupra Spaniei, dar îşi menţin poziţiile. Intrarea în vigoare a acordului anglo-italian este dorită şi la Londra şi la Roma, unde Lord Perth o negociază cu Contele Ciano, dar ea nu poate fi înfăptuită până la retragerea voluntarilor. Iar această retragere este pentru moment hotărîtă numai pe hârtie. Dacă se înfăptueşte, realizarea ei va cere încă luni întregi de cercetări pe teren, de polemici, controverse şi negocieri. In aşteptare Spania rămâne încă un focar de incendiu. Intre timp, luptele continuă în peninsula iberică, dar armele cedează togei la Londra şi la Roma, la Berlin şi la Paris.

Indărătnicia, cu care primul ministru englez doreşte pacea, poate sfârşi prin a duce la o încheere fericită şi a doua fază a experienţei Chamberlain, dacă celelalte Puteri interesate în Spania — în deosebi Italia şi Germania — vor arăta şi ele un minimum de bunăvoinţă.

Pavilionul maghiar dela expoziţia din Venezia

de R. SEIŞANU

Am vizitat zilele trecute, la Venezia, Expoziţia internaţională de artă (Bienala XXI), unde avem şi noi un pavilion ce ne face cinste prin calitatea operelor prezintate.

Pe când în toate pavilioanele străine, — după cum e şi firesc — organizatorii lor au avut grija să prezinte numai opere ce merită să figureze într'o asemenea expoziţie şi într'un oraş ca Venezia, cu tradiţii şi bogăţii artistice, pavilionul maghiar produce o notă discordantă din pricina unei nepotrivite şi chiar provocatoare tendinţe de propagandă revizionistă. Se putea oare ca vecinii noştri să nu profite şi de expoziţia internaţională de artă din Venezia şi, abuzând de ospitalitatea, politeţa şi „prietenia" italiană, să transforme pavilionul maghiar într'o vitrină-reclamă în scop de propagandă politică?

Se prezintă în acel pavilion pretenţios un tablou în dimensiuni impunătoare — ca prin spaţiul ce-l ocupă să reţină forţat atenţia vizitatorilor — şi care ar simboliza alianţa spirituală şi politică „milenară" dintre „Roma" şi „Buda", ajunsă mult mai târziu „Budapesta". Se exploatează pe planul politicii actuale revizioniste maghiare, faptul istoric al creştinării de către Papa din Roma, acum o mie şi ceva de ani, a acelui rege păgân din Panonia, căruia, odată cu schimbarea numelui său în Ştefan, i s'a încredinţat o coroană cu crucea înfiptă pe ea şi cu misiunea să conducă un stat supus Bisericii apostolice romane şi să creştinească triburile maghiare năvălite de curând în câmpia Panoniei. Reamintim, că celelalte populaţii din regiunea dunăreană şi carpatică, — românii băştinaşi şi slavii, — erau creştini când au năvălit maghiarii în Panonia. In arhivele Vaticanului există scrisoarea episcopului Piligrin, din Patavia, adresată în anul 980, Papei Benedict, în care acesta spune, că între Dunăre, Tisa şi Carpaţi există şapte episcopate greco-romane.

Prin tabloul expus în pavilionul Ungariei, la Bienala XXI din Venezia, maghiarii falsifică, după obiceiul lor, istoria, de oarece lasă să se înţeleagă, că acel stat al regelui

(Continuare in pag. 2-a)

Centenarul lui Georges Clemenceau

Mari serbări vor fi în Franţa, peste trei ani, căci în 1941 se împlinesc 100 de ani dela naşterea marelui francez Georges Clémenceau, care era din Vendeea.

Cu acest prilej se va desveli şi monumentul comemorativ, ridicat prin subscripţie naţională şi internaţională.

—xxo❖oxx—

Un nou general în aviaţia franceză

Colonelul Pierre Weiss, comandantul brigăzii a 8-a aeriană, a fost numit general de brigadă în armata aerului.

Noul general este una din cele mai strălucite personalităţi ale aviaţiei franceze de războiu şi un distins om de condei.

—xo❖ox—

Alte arestări în Rusia

Moscova, 8 (Rador).— *Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:*

„Tikhookeanskaya Zviezda" scrie că „în sânul partidului comunist din provincia Extremului Orient au pătruns duşmani ai poporului".

Printre cei arestaţi sub această învinuire se află şi Statsevici, secretarul general al partidului comunist în această provincie şi şeful navigaţiei maritime în Pacific. El a fost de curând înlocuit prin d. Soboloţ.

—⊙●⊙—

Grave accidente în statul Montana

New-York, 8 (Rador). — **Grave accidente s'au produs azi în statul Montana.**

Se semnalează şase morţi şi 28 de răniţi.

O locomotivă a companiei „Pacific Rail-way" a făcut explozie, omorînd cinci persoane şi rănind 15.

Un avion al companiei „North West Airlines" s'a prăbuşit la Billings. Un pasager a fost omorît şi alţi şapte răniţi.

Un colier de două milioane şi jum. de lei uitat într'un taxi la Paris

Faptul s'a întâmplat la Paris. D-na Matossian, născută Joséphine Rontch, cu domiciliul în Avenue du Président Wilson 50, a reclamat poliţiei parisiene că, fiind într'un taxi şi coborînd în faţa unui cinematograf, a uitat în automobil o valiză mică în care avea un colier cu 75 de perle albe şi închizător de platină şi briliante, în valoare de 500.000 de fr., adică aproape două milioane şi jumătate de lei româneşti.

Cazul produce senzaţie în metropola Franţei.

Prin unificare

de I. VION

Multe din hotărîrile conducătorilor, chiar cele tardive, atestă cât de nejustificată este învinuirea, pe nedrept generalizată, că presa are o acţiune pur negativă, nu constructivă.

In general noi semnalăm faptele ce trebuesc remediate, dar răspunderea remedierii o au conducătorii. Noi colaborăm la îndreptarea relelor şi, constatând efectele, indicăm cauzele, urmărind doar satisfacţia dezinteresată că dreptatea celor susţinute a fost înţeleasă de cei în măsură să construiască.

In urma jurnalului consiliului de miniştri, M. S. Regele a semnat decretul prin care se statorniceşte că numai „Academia română" are dreptul de a întrebuinţa cuvântul „Academie" luat în ultimii ani prea des drept firmă şi denumire, creând — cum scrie expunerea de motive — o confuziune dăunătoare în spiritul public.

Nu pomenim de abuzul îndrăzneţ pe care-l făceau cu denumirea de „academie" întreprinderile lucrative de „croitorie", de „dans" ori de „biliard", dar chiar instituţiile onorabile, strict ştiinţifice, contribuiau, prin adoptarea acestei titulaturi, la diminuarea prestigiului celui mai înalt aşezământ cultural al ţării, Academia Română.

Scriam, sunt ani de atunci, la înfiinţarea Academiei de medicină, că Anglia şi Germania, ţări cu civilizaţie seculară, n'au asemenea titulaturi impuse mai mult de necesitatea de a da aparenţelor o înşelătoare strălucire.

Am adus elogii pe deplin meritate fruntaşilor medicinii noastre, mai toţi membri ai Academiei Române, dar arătam cât de nepotrivită e crearea unei Academii de medicină într'o ţară care vrea să întreacă Marea Britanie, dar avea 200.000 de tuberculoşi declaraţi şi doar 1000 de paturi pentru ei în spitale şi sanatorii!

Am făcut de asemenea paralela între înfiinţarea Academiei de ştiinţă şi expunerea delegaţiei de profesori universitari, privitoare la situaţia tragică a învăţământului superior cu laboratoriile cari nu mai funcţionau

(Continuare in pag. 2-a)

LUNA CĂRŢII

CARTEA TEOLOGICĂ

de prof. NICHIFOR CRAINIC

Până la jumătatea veacului al XIX-lea, cartea teologică a fost aproape singura glorie a culturii româneşti. Vechile noastre istoriografii cu acel graiu fermecător, pe care îl admirăm şi azi, se cuprind şi ele în sfera acestei afirmaţii fiindcă sunt scrise în aceeaşi concepţie teologică după care istoria nu era altceva decât manifestarea providenţii divine în lume. Toată cultura noastră de până atunci poartă pecetia unei suverane unităţi de spirit, care e spiritul religios.

Cum Biserica română făcea parte din Marea Biserică a Răsăritului nu numai din punct de vedere dogmatic, liturgic şi canonic, dar şi din punct de vedere jurisdicţional, viaţa practică a neamului românesc se desfăşura în slujba ecumenicităţii, pe când cultura, dimpotrivă, nu era altceva decât spirit ecumenic pus în slujba ridicării neamului nostru. Spiritul ecumenic sau universal al ortodoxiei înseamnă, sub raportul cultural, Sfânta Scriptură şi marea literatură patristică. Astfel, ecumenicitate în slujba vieţii naţionale înseamnă tălmăcirea Bibliei şi a Sfinţilor Părinţi în româneşte. E foarte explicabil deci pentru ce cultura noastră veche constă în cea mai mare parte din traduceri. Noi aparţinem nu vreunei Biserici naţionale,

(Continuare in pag. 2-a)

Comitetul de neintervenţie lucrează...

Cititorii noştri sunt la curent prin telegramele pe cari le publicăm zilnic, cu lucrările comitetului de neintervenţie, care lucrează la Londra, ajungând la apreciabile realizări.

In cliseu, d-nii Robert Aske (stânga) şi John Gilmour, sosind la Camera Comunelor.

Evreu condamnat fiindcă a avut legături cu o ariană

Berlin, 8 (Rador). — *Tribunalul din Hamburg a condamnat la şase ani şi jumătate închisoare şi la şase ani de pierderea drepturilor civile pe un evreu acuzat că a avut legături cu o ariană.*

Inculpatul fusese condamnat pentru aceiaşi vină în 1937 la zece luni închisoare.

ALTA RESTRICŢIE CONTRA EVREILOR

Berlin 8 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" crede a şti că, cu începere dela 1 Septembrie 1938, medicii evrei nu vor mai avea dreptul să trateze pacienţi arieni.

—xXx⊙●⊙xXx—

Cutremur de pământ la Arad

Arad, 8 Iulie

Azi dimineaţă, la ora 8 şi 40, s'a simţit un puternic cutremur de pământ în oraşul şi judeţul nostru.

Populaţia a trecut prin momente de spaimă.

In oraş nu s'au produs stricăciuni decât unele deranjamente la centrala telefonică şi s'a oprit ceasornicul din turnul primăriei.

Din partea vestică a judeţului, anume din comunele Pecica şi Nadlac, se anunţă că acolo unde coşurile caselor au fost slabe, ele s'au prăbuşit.

Numeroase explozii la Poznan

Poznan, 8 (Rador). — **In mai multe puncte ale oraşului s'au produs azi explozii în cabinele de distribuţie a energiei electrice.**

Prima explozie, în centrul oraşului, a avut drept cauză un scurt circuit produs în timpul unor lucrări dealungul cablurilor. Capacul cabinei a fost aruncat la o mare distanţă. Exploziei i-a urmat un incendiu, care a fost stins de pompieri. Cartierul respectiv al oraşului este lipsit de lumină.

După două ore, o explozie în condiţiuni asemănătoare s'a produs în alt cartier, rănind grav o femeie care tocmai trecea pe acolo.

In sfârşit, alte două explozi i mai puţin importante s'au înregistrat spre seară.

SCRISORI DIN LONDRA

Acordul anglo-german

de AUGUR

Londra, Iulie

Adresăm felicitările noastre lui sir Frederick Leith-Ross, consilier economic şi financiar al guvernului, pentru curajul de care a dat dovadă în negocierile cu Berlinul. Acordul care a fost semnat de Germania pentru plata vechii datorii austriace nu e perfect. Dar satisface ce e mai esenţial şi nu îngăduie germanilor să spuie că au avut ultimul cuvânt. Dealtminteri, compensaţiile prevăzute pentru comerţul britanic nu sunt atât de neinsemnate.

Acest succes n'ar fi fost cu putinţă, fără curajul dovedit de şeful delegaţiei britanice. In timpul primelor convorbiri de la Berlin, germanii s'au arătat foarte neîngăduitori. Nu numai că nu recunoşteau principiul responsabilităţii lor pentru datoriile Austriei dispărute, dar refuzau chiar orice compensaţie pentru garanţia dată anterior de Marea Britanie pentru împrumuturile încheiate de guvernul din Viena. Sir Frederick a luat atunci iniţiativa de a declara că în acest caz guvernul britanic s'ar vedea silit să instituie pentru comerţul anglo-german sistemul clearingului, ceeace ar însemna că Germania ar pierde dreptul de a dispune de un surplus în lire sterline destul de mare, pe care i-l lăsa anual excedentul importurilor în Marea Britanie asupra exporturilor din această ţară. Această ameninţare, putem s'o spunem astăzi, sir Frederick a făcut-o din proprie iniţiativă, fără să fi pri-

(Continuare in pag. 2-a)